

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی استان کرمان

دانشکده پزشکی مهندس افضل‌پور

پایان نامه

جهت دریافت درجه ی دکترای پزشکی عمومی

عنوان:

بررسی فراوانی موضوعات اخلاقی ارتباط پزشک و بیمار در شکایت های ثبت شده در

بیمارستان های آموزشی افضل‌پور، شفا و باهنر از سال ۹۴ تا ۹۷

استاد راهنما:

دکتر مینا مبشر

استاد مشاور:

دکتر حبیبه احمدی پور

پژوهش و نگارش:

مرضیه خلیل پور

اسفند ۱۳۹۹

**Kerman University of Medical Sciences
And Health Systems**

Thesis:

To receive a doctorate in general medicine

Title:

Determination the frequency of ethical issues between physician and patient in complaints registered in Afzalipour, Shafa and Shaid Bahonar educational hospitals in Kerman from 2015 to 2018.

Supervisor:

Dr. Mina Mobasher

Advisor:

Dr. Habibeh Ahmadipour

Research and writing:

Marzieh Khalilpour

March 2021

فهرست مندرجات

صفحه	عنوان
۵	چکیده فارسی.....
۷	چکیده انگلیسی.....
۱	فصل اول.....
۱	مقدمه.....
۲	۱-۱- مقدمه و بیان مسئله:.....
۵	۲-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق:.....
۶	۳-۱- اهداف تحقیق:.....
۶	۱-۳-۱- هدف اصلی از این تحقیق:.....
۶	۲-۳-۱- اهداف فرعی:.....
۷	۴-۱- سؤالات تحقیق:.....
۷	۱-۴-۱- سؤالات فرعی و فرضیات:.....
۸	فصل دوم.....
۸	مروری بر مطالعات انجام شده.....
۹	۱-۲- پیشینه ی پژوهش.....
۱۳	فصل سوم.....
۱۳	مواد و روش ها.....
۱۴	۱-۳- روش اجرا.....
۱۴	۲-۳- ملاحظات اخلاقی مطالعه.....
۱۵	فصل چهارم.....
۱۵	نتایج.....
۲۷	فصل پنجم.....
۲۷	بحث و نتیجه گیری.....
۲۸	۱-۵- بحث.....
۳۱	۲-۵- نتیجه گیری.....
۳۴	۳-۵: پیشنهادات برای پژوهش های آتی.....
۳۵	منابع و مأخذ.....
۴۰	ضمائم.....

فهرست جداول

عنوان	صفحه
جدول ۴-۱- توزیع فراوانی خصوصیات دموگرافیک متشاکیان.....	۱۷
جدول ۴-۲- توزیع فراوانی خصوصیات دموگرافیک شاکیان.....	۱۸
جدول ۴-۳- توزیع فراوانی شایع ترین موضوعات و موضوعات اخلاقی.....	۱۹
جدول ۴-۴- توزیع فراوانی موضوعات اخلاقی بر حسب سال.....	۲۰
جدول ۴-۵- توزیع فراوانی موضوعات اخلاقی بر حسب تخصص متشاکي.....	۲۱
جدول ۴-۶- توزیع فراوانی موضوعات اخلاقی بر حسب محل فارغ التحصیلی متشاکي.....	۲۳
جدول ۴-۷- توزیع فراوانی موضوعات اخلاقی بر حسب بیماری شاکي.....	۲۴
جدول ۴-۸- توزیع فراوانی موضوعات اخلاقی بر حسب جنسیت متشاکي.....	۲۵
جدول ۴-۹- توزیع فراوانی موضوعات اخلاقی بر حسب بیمارستان.....	۲۶
جدول ۴-۱۰- توزیع فراوانی موضوعات اخلاقی بر حسب سال.....	۲۶

چکیده فارسی

زمینه و هدف: بروز خطا در سیستم مراقبت های پزشکی امری اجتناب ناپذیر است. معضلات اخلاقی در شکایت های نظام پزشکی در جهان رو به افزایش است. یکی از اهداف برنامه راهبردی اخلاق پزشکی کشور نیز بررسی سالیانه وضعیت شکایت های حوزه پزشکی به لحاظ اخلاقی است، لذا، این مطالعه با هدف تعیین فراوانی موضوعات اخلاقی ارتباط پزشک و بیمار در شکایت های ثبت شده در بیمارستان های آموزشی افضل پور، شفا و باهنر از سال ۱۳۹۴ تا ۱۳۹۷ انجام گردید.

مواد و روش ها: این مطالعه مقطعی از نوع توصیفی- تحلیلی بود که داده های آن بصورت گذشته نگر به دست آمد. شکایات ثبت شده در دفاتر شکایات بیمارستان های آموزشی به صورت سرشماری طبق اهداف طرح و با استفاده از فرم جمع آوری اطلاعات مورد بررسی قرار گرفت. اطلاعات پس از جمع آوری با نرم افزار SPSS نسخه ۲۰، با آزمون های مربع کای، تی مستقل و فیشر آنالیز شد.

یافته ها: نتایج نشان داد که ۵۱/۷٪ متشاکیان مرد بودند. ۳۰/۲٪ متشاکیان متخصص بیماری های جراحی عمومی و ۲۲/۱٪ متخصص بیماری های زنان بودند. ۳۸/۹٪ متشاکیان مشغول به فعالیت در بیمارستان آموزشی شفا بودند. ۵۹/۷٪ متشاکیان فارغ التحصیل دانشگاه علوم پزشکی کرمان بودند. همچنین شایع ترین موضوعات اخلاقی مربوط به عدم احترام به بیمار (۴۹/۷٪)، رها کردن درمان (۳۴/۹٪) و نگرفتن رضایت (۵/۴٪) بود. طبق نتایج مطالعه، میان فراوانی موضوعات اخلاقی با سال شکایت (P=0.16)، تخصص متشاک و جنسیت متشاک (P=0.67)، محل بیمارستان (P=0.06)، جنسیت شاک (P=0.16) ارتباط آماری معناداری وجود نداشت.

نتیجه گیری: رها شدن درمان و عدم اخذ رضایت آگاهانه نه تنها رعایت نکردن اصول اخلاقی طبق راهنمای اخلاق حرفه ای سازمان نظام پزشکی هستند و عملکرد غیرمسئولانه در رابطه با بیماران را نشان می دهد که می تواند ایمنی بیماران را به خطر اندازد و احتمال آسیب آنها را افزایش دهد. از طرف دیگر، به اعتماد به جامعه پزشکی خدشه وارد می شود.

کلیدواژه ها: موضوعات اخلاقی، شکایت، پزشک، بیمار، کرمان

چکیده انگلیسی

Abstract

Background: Medical Errors in the clinical system are inevitable. Ethical issues in the medical system complaints in the world are increasing. One of the goals of Iran's strategic plan of medical ethics is reviewing the annual medical complaints. This study is designed to determine the frequency of ethical issues in patient-physician relationships registered in three educational hospitals in Kerman from 2015 to 2018.

Materials and Methods: This was a descriptive-analytical cross-sectional study. All data including complaints registered in the complaint offices of educational hospitals were gathered retrospectively by census method according to the objectives of the study with the researcher-designed checklist. Data were analyzed with SPSS software version 20 by independent-t test, Fisher exact test and Chi-squared test.

Results: The results showed that 51.7% of physicians had been sued were male and 30.2% of them were general surgeon and 22/1 of them were gynecologists. Also, 38.9% of these physicians were working in Shafa educational Hospital. 59.7% of sued physician were graduates of Kerman University of Medical Sciences. The most common ethical issues were related to disrespect to the patient (49.7%), treatment ignorance (34.9%), and not obtaining informed consent (5.4%).

Conclusion: Discontinuation of treatment of the patient and not obtaining informed consent is not only the complaint of ethical principles as the professional ethical guideline of Medical Council in Iran and show the irresponsible performance of health care providers can endanger patients' safety and increase the likelihood of their injury. On the other hand, these issues can harm public trust in the medical community.

Keywords: Ethical issues, Complaint, Physician, Patient, Kerman

منابع و مأخذ

References:

- 1- Sadr SSH, Ghadyani MH, Bagher Zadeh AA. Assessment of records of complaints from medical malpractice in the field of orthopedic, in the coroner's Office of Forensic Medicine, province of Tehran, during 1988 to 2003. HBI Journals 2007; 13(2): 78-86 (Persian)
- 2- Nobakht A, Zali M, Mahdavi MS, Nourozi A. Causes of patient complaints, physician referred to the Medical Council of Tehran. J Med Council Islam Rep Iran 2000; 18(4): 295-303.
- 3- Mahfouzi A, Taghadousi Nezhad F, Abedi Khorasgani H. Medical malpractice cases investigation of complaints referred to the Commission's Legal Medicine Organization in the field of anesthesia in the six years leading up to the Persian date Esfand 1999. J Leg Med 2002; 8(26): 4-10.
- 4- Foruzesh fard M, Hemati A, Ghods K, Delghandi M, Mirmohammadkhani M. Examine the distribution of the causes of patients ' complaint from physicians and the verdicts issued in the the Commission's Legal Medicine Organization in Semnan from 2000 to 2010. Ir Forensic Med 2015, 32(4):320-327.(in Persian)
- 5- Hejazi S, Zeinal M, Farokh Eslamloo HR. Study of pediatric malpractice claims registered at urmia medical council during 10 year period (1996-2006). Urmia Med J 2009; 20(2): 123-130.
- 6-Larijani B. Health care professional ad ethical issues. Essential of medical ethics. Section 1: Medical ethics definition. Page9.
- 7- The Ministry of Health, Treatment and Medical Education, Deputy Director of Cultural Affairs. Medical Ethics with a brief History of Medicne. Tehran. Sepehr publisher.1370.
- 8- Parsapoor A, Bagheri A, Larijani B. Review of revolution of patient right charter. Iran J Med Ethics Hist Med. 2010;3(1 and 2):39-47. (In Persian)
- 9- Larijani B. Health care professional ad ethical issues. Essential of medical ethics. Section4: Patient-Physicain Relationship.Page 63.
- 10- Anonumous. [Rahnamey Akhlagh Herfeii Shagelin Heraf Pezashki vaVabaste Sazeman Nezam Pezeshki Iran]. [cited 2020 December]; available from: <https://b2n.ir/841415> [in Persian].
- 11- Shamsighooshki E, et al. Developing" Code of Ethics for Medical Professionals, Medical Council of Islamic Republic of Iran". Archives of Iranian Medicine, 2020, 23.10: 658-664.
- 12- Kuhpayehzadeh J, Kamran S, Arabshahi S, Bigdeli S, Maryami F. Determine Attitudes of TUMS Residents towards Medical Errors Selfdisclosure and Prevalent Factors affecting it (1391) Razi Journal of Medical Sciences 2013;20:48-55.

- 13-Doshmangir L, Sari AA. Frequency, Nature and Causes of adverse events and medical errors in Iran. *Hospital*. 2008;7(3):45-8.
- 14- Encyclopedia of Bioethics 3rd Edition, 1850-1855, 1459-1463.
- 15- Fry MM, Dacey C. Factors contributing to incidents in medicine administration (part1). *Br J Nurs*. 2007; 16 (9): 556-8.
- 16- Makary MA. Medical error—the third leading cause of death in the US. *BMJ* 2016; 353:i2139 doi: 10.1136/bmj.i2139.
- 17- Inelmen E. On clinical errors in geriatric medicine diagnosis: ethical issues and policy Implication. *Ethics Med*. 2010;26(1):15-24.
- 18- Tofighi H, Shirzad J, Ghadi Pasha M. Cases of medical negligence leading to death has been raised in meetings of the Commission on Legal Medicine Organization of the beginning of 1374 till 1378. *J Legal Med* 2002; 8(27): 5-8 (Persian)
- 19- Raeissi P, Taheri mirghaed M, Sepehrian R, Afshari M, Rajabi MR. Medical malpractice in Iran: A systematic review. *Med J Islam Repub Iran*. 2019 (14 Oct);33:110. <https://doi.org/10.34171/mjiri.33.110>.
- 20- DuBois JM, Emily E. Anderson, John T. Chibnall, Jessica Mozersky & Heidi A. Walsh (2019) Serious Ethical Violations in Medicine: A Statistical and Ethical Analysis of 280 Cases in the United States From 2008–2016, *The American Journal of Bioethics*, 19:1, 16-34, DOI: 0.1080/15265161.2018.1544305.
- 21- Harris, J. A., and E. Byhoff. 2017. Variations by state in physician disciplinary actions by U.S. medical licensure boards. *BMJ Quality & Safety* 26(3): 200 –208.
- 22- Peachman, R. R. 2016. What you don't know about your doctor could hurt you. *Consumer Reports*, April 20. <https://www.consumerreports.org/cro/health/doctors-and-hospitals/what-youdont-know-about-your-doctor-could-hurt-you/index.htm> (accessed August 8, 2017).
- 23- Bastani F, Vahedi K, Faraki B. Malpractice cases of anesthesiology leading to death or impairment referring to Shiraz forensic medicine commissions during 2006-2011. 2013; 33(7): 700-14.
- 24- HaghShenas M, Tofighi Zavare M, Samadi F. The Frequency of Malpractice Lawsuits Referred to Forensic Medicine Department and Medical Council, its causes and prevention methods. *J Legal* 2012; 10(34): 70-4.
- 25- Hagi A, Zali M, Mahdavi MS, Nourozi A. Analysis of 100 Malpractice Claims Against Surgical Team Judged at Mashad Medical Council. *J Med Council Islam Rep Iran* 2007; 18(4): 295-303.

- 26- Barzgar Bafrouee A, Zarenezhad M, Gholamzadeh S, MV Hosseini, Gholi A, Gharedaghi J, Soltani K, Mahdavi AH, Hosseininezhad H, Doroodchi A, Jafarizadeh F. Evaluation of Orthopedic Specialists' Malpractice Complaints Referred to Legal Medicine Organization from 2008 to 2010. *Ir Forensic Med* 2017;22(1):55-66.
- 27- Adibzadeh AR, Ghadipasha M, Poramiri A, Nakhaee N, Samadi Rad B, Bastani M. Examination of malpractice leads to death and disability on Medical Council commissions from 2003 to 2008 in Kerman. *Quarterly J Med Law* 2013, 6(20): 141-154.
- 28- Akbari Sari A, Doshmangir L, Torabi F, Rashidian A, Sedaghat M, Ghomi R, Prasopa-plaizier N. The Incidence, Nature and Consequences of Adverse Events in Iranian Hospitals. *Arch Iran Med.* 2015; 18(12): 811 – 815.
- 29-Ebrahimpour F, Shahrokhi A, Ghodousi A. Patients' Safety and Nurses' Medication Administration Errors. *Scientific journal of forensic medicine.* 2013;19(1-4):401-8.
- 30-Hemati maslak pak M, Baghii R, Yusefi M, Ghavami H. Examination of malpractice on Medical Council commissions from 2008 to 2012 in West Azarbaijan in Iran. *Montly J nurs obs in Uromia* 2014, 10(1):6-13.
- 31- Davoodi R, Soltanifar A, Rahmani Sh, Sabouri G, Asadi M, Zare Hoseini M, et al. Clinical Governance: Efficacy of Establishment in Mashhad Hospital. *Patient Saf Qual Improv.* 2014; 2(1): 48-52.
- 32- Perrotti M, Badger W, Prader S, Moran ME. Medical malpractice in urology, 1985 to 2004: 469 consecutive cases closed with indemnity payment. *J Urol.* 2006;176(5):2154-7.
- 33- AbuDagga, A., S. M. Wolfe, M. Carome, and R. E. Oshel. Cross-sectional analysis of the 1039 U.S. physicians reported to the national practitioner data bank for sexual misconduct, 2003 –2013. *PLoS One* 2016, 11(2): 1 –13.
- 34- Gartrell, N. K., M. Nancy, W. H. Goodson, III, S. Thiemann, and B. Lo. Physician-patient sexual contact. Prevalence and problems. *Western Journal of Medicine* 1992,157(2): 139 –143.
- 35- Choudhry AJ, Haddad NN, Martin M, Thiels CA, Habermann EB, Zielinski MD. Medical Malpractice in Bariatric Surgery: a Review of 140 Medicolegal Claims. *J Gastrointest Surg.* 2017;21(1):146-54.
- 36- Gundogmus UN, Erdogan MS, Sehiralti M, Kurtas O. A descriptive study of medical malpractice cases in Turkey. *Ann Saudi Med.* 2005;25(5):404-8.
- 37- Hwang CY, Wu CH, Cheng FC, Yen YL, Wu KH. A 12-year analysis of closed medical malpractice claims of the Taiwan civil court: A retrospective study. *Medicine.* 2018;97(13): e0237.

- 38- Knaak JP, Parzeller M. Court decisions on medical malpractice. *Int J Leg Med.* 2014;128(6):1049-57.
- 39- Jena AB, Seabury S, Lakdawalla D, Chandra A. Malpractice risk according to physician specialty. *New Eng J Med.* 2011;365(7):629-36.
- 40- Carroll AE, Buddenbaum JL. High and low-risk specialties experience with the U.S. medical malpractice system. *BMC Health Serv Res.* 2013;13:465.
- 41- Alsaddique AA. Medical liability. The dilemma of litigations. *Saudi Med J.* 2004;25(7):901-6.
42. Aghakhani N, Cheraghi R, Zarei A, Alinejad V, Nazimi N, Rahbar N, et al. Study of Causes of Health Providers' Malpractices in Records Referred to Forensic Medicine Organization in Urmia, during 2009-2013. *Med Law J.* 2017;11(42):83-100.
- 43- Anonymous. Aeenameh Entezami Residegi be Takhalofat Senfi va Herfeie Shagelin Heraf Pezashki va Vabaste Sazeman Nezam Pezeshki Iran]. [cited 2020 December]; available from:
https://irimc.org/DesktopModules/Bring2mind/DMX/API/Entries/Download?entryid=76&command=core_download&language=fa-IR&PortalId=0&TabId=209 (in Persian)

وزارت بهداشت درمان و آموزش پزشکی

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی و درمانی کرمان

دانشکده پزشکی - آموزش بالینی

نمره نهایی دفاع از پایان نامه

پایان نامه تحصیلی دکتر مرضیه خلیل پور.

تحت عنوان: بررسی فراوانی موضوعات اخلاقی ارتباط پزشکی و بیمار در شکایت های ثبت شده در بیمارستان آموزشی افضلی پور، شفا و باهنر از سال ۹۴ تا ۹۷

جهت دریافت درجه دکترای پزشکی عمومی

در تاریخ ۹۹/۱۲/۲۰ با حضور اساتید راهنما و اعضای محترم هیئت داوران دفاع و با میانگین نمره ۱۹/۸۴ مورد تایید قرار گرفت.

سمت

استاد راهنما

استادیار

دکتر مینا مبشر

سمت

استاد مشاور

دانشیار

دکتر حبیبه احمدی پورفرستگی

مهر و امضای مسئول شورای پژوهشی بالینی

مرکز آموزشی درمانی آیت الله کاشانی
 صورت جلسه دفاع از پایان نامه

جلسه دفاع از پایان نامه خانم آقای سوریه علی پور دانشجوی دوره ترانس سندرم دانشکده پزشکی
 افضلی پور با عنوان

بررسی فرآیند صورتیجات اخلاقی ارتقاء تربیت و پیام از سال ۹۷ تا ۹۴

در ساعت بعد از ظهر ۱۳ روز چهارشنبه تاریخ ۲۰/۱۲/۹۹ با حضور اعضای محترم هیئت داوران و نماینده شورای پژوهشی
 بالینی دانشکده پزشکی برگزار گردید.

مهر و امضاء	نمره (از بیست)	نام و نام خانوادگی	سمت
	۲۰/۱	<u>دکتر رحمانی</u>	استاد(ان) راهنما
	۲۰	<u>دکتر حبیب امیری</u>	استاد(ان) مشاور
	۱۹/۶	<u>دکتر شمس شومنی</u>	عضو هیات داوران
	۲۰/۱	<u>دکتر نازیبا ناصحی</u>	عضو هیات داوران
	۱۹/۶	<u>دکتر زهرا زینی</u>	عضو هیات داوران (نماینده شورای پژوهشی بالینی)

تایید هیات استادی
 ۹۹۷۰۲

پس از استماع مراحل اجرا و نتایج حاصله، پایان نامه با درجه خیلی و نمره ۱۸/۸۴ (از بیست) مورد تأیید قرار گرفت.

روال برگزاری جلسه دفاع از پایان نامه و صحت مدارک ارائه شده شامل خلاصه مقالات و مقالات استخراج شده از پایان نامه مورد تأیید

اینجانب دکتر حبیب امیری نماینده شورای پژوهشی بالینی می باشد.

مهر و امضاء